

Робоча навчальна програма з фізики і астрономії

Галузь знань Освіта/Педагогіка
Спеціальність 013 Початкова освіта

Зміст робочої навчальної програми з фізики і астрономії

**Фізика
(всього 176 год)**

№ заняття	К-ть годин	Тема заняття	Примітки
1 семестр (2 год × 17 тижнів =34 год)			
1.	2	Вступ. Світоглядний потенціал природничих наук. Роль фізичного та астрономічного знання в житті людини та суспільному розвитку. Початкові відомості про фундаментальні фізичні теорії як основ сучасної фізичної науки.	В.Д.Сиротюк Фізика 10 кл. Вступ. §1-4
Розділ І. Механіка			
Розділ 1.1. Кінематика			
2.	2	Механічний рух. Основна задача механіки та способи опису руху тіла. Відносність механічного руху.	§5
3.	2	Рівномірний і нерівномірний прямолінійний рух. Закон додавання швидкостей.	§5,6,7,8
4.	2	Прискорення . Рівноприскорений рух. Графіки залежності кінематичних величин від часу для рівномірного і рівноприскореного прямолінійного руху.	§9-10
5.	2	Рівномірний рух матеріальної точки по колу. Доцентрове прискорення. Кутова та лінійна швидкість, взаємозв'язок між ними.	§11-12
6.	2	<i>Лабораторна робота №1</i> Визначення прискорення тіла при рівноприскореному русі.	Повторити §5-8
7.	2	Розв'язування задач з розділу «Кінематика».Контрольна робота.	
Розділ 1.2. Динаміка			
8.	2	Сили в механіці. Інерціальні системи відліку. Принципи відносності Галілея. Маса. Перший закон Ньютона.	§13-15
9.	2	Другий закон Ньютона. Третій закон Ньютона.	§16
10.	2	Гравітаційна взаємодія. Закон всесвітнього тяжіння. Сила тяжіння.	§17
11.	2	Вага тіла. Рух тіла в полі сили тяжіння. Вільне падіння.	§18-19
12.	2	Рух тіла під дією кількох сил. Закон Архімеда.	§28
13.	2	Рівновага тіл. Момент сили. Умова рівноваги. Центр тяжіння та центр мас тіла.	§22-24
Розділ 1.3. Закони збереження			

14.	2	Імпульс. Закон збереження імпульсу.	§33-34
15.	2	Кінетична і потенціальна енергія. Потужність. Закон збереження механічної енергії. Застосування законів збереження в механіці.	§35-36
16.	2	Розв'язування задач. Контрольна робота з розділу «Механіка».	Повтор. §37-39
17.	2	Підсумкове заняття.	
2 семестр (2 год × 22 тижнів = 44 год)			
Розділ II. Молекулярна фізика і термодинаміка			
Розділ 2.1. Властивості газів, рідин, твердих тіл			
18.	2	Сучасні дослідження будови речовини. Атоми і молекули. Будова атома. Наноматеріали. Основи молекулярно-кінетичної будови речовини.	§32-35
19.	2	Ідеальний газ. Тиск газу. Основне рівняння молекулярно-кінетичної теорії ідеального газу.	§36-37
20.	2	Абсолютна температура. Рівняння стану ідеального газу.	§37
21.	2	Ізопроеци.	§38
22.	2	Властивості насиченої і ненасиченої пари. Вологість повітря.	§44
23.	2	Поверхневий натяг рідини. Змочування. Капілярні явища.	§45-46
24.	2	Особливості будови та властивості твердих тіл. Кристалічні та аморфні тіла. Рідкі кристали та їх властивості.	§52,55
Розділ 2.2. Основи термодинаміки			
25.	2	Внутрішня енергія тіл. Кількість теплоти. Перший закон термодинаміки.	§57-59
26.	2	Робота термодинамічного процесу. Адіабатний процес. Ентропія.	§60
27.	2	Теплові машини. Принципи дії теплових машин. Цикл теплових машин. Коефіцієнт корисної дії теплових машин.	§61
28.	2	Розв'язування задач з розділу «Основи термодинаміки». Контрольна робота з розділів «Молекулярна фізика» та «Основи термодинаміки».	Повторити §61
Розділ III. Електродинаміка			
Розділ 3.1. Електричне поле			

29.	2	Електрична взаємодія точкових зарядів. Електричне поле. Напруженість електричного поля. Принципи суперпозиції. Потенціал. Різниця потенціалів. Напруга.	В.Сиротюк, Ю.Мирошніченко Фізика і астрономія 11 кл §1
30.	2	Електроємність. Конденсатор. Види конденсаторів та використання їх у техніці. Електроємність плоского конденсатора. З'єднання конденсаторів. Енергія електричного поля.	§4
Розділ 3.2. Закони постійного струму			
31.	2	Постійний електричний струм. Безпека під час роботи з електричними пристроями. Розрахунок електричних кіл з послідовним і паралельним з'єднанням провідників.	§5
32.	2	Електрорушійна сила (ЕРС). Закон Ома для повного кола.	§6
33.	2	Робота та потужність електричного струму.	§7
34.	2	Розв'язування задач з розділу «Закони постійного струму»	Повторити §4-7
Розділ 3.3. Електричний струм в різних середовищах			
35.	2	Електропровідність напівпровідників. Власна і домішкова провідність напівпровідників. Електронно-дірковий перехід, його властивості і застосування. Напівпровідникова база сучасної мікротехніки.	§10
Розділ 3.4. Магнітне поле			
36.	2	Електрична і магнітна взаємодії. Взаємодія провідників зі струмом. Магнітне поле струму. Індукція магнітного поля. Потік магнітної індукції.	§15
37.	2	Дія магнітного поля на провідник зі струмом. Сила Ампера. Дія магнітного поля на рухомі заряджені частинки. Сила Лоренца. Принципи дії електричних двигунів.	§14,16
38.	2	Магнітні властивості речовин. Магнітний запис інформації. Вплив магнітних полів на живі організми. Контрольна робота.	§15
39.	2	Узагальнююче заняття	
3 семестр (2 год × 17 тижнів = 34 год)			
Розділ 3.5. Електромагнітна індукція			
40.	2	Електромагнітна індукція. Закон електромагнітної індукції. Магнітний потік.	§17
41.	2	Індуктивність. Енергія магнітного поля. Самоіндукція.	§18

Розділ IV. Коливання і хвилі			
Розділ 4.1. Механічні коливання та хвилі			
42.	2	Механічні гармонічні коливання. Математичний та пружинний маятники. Перетворення енергії під час коливачь.	§19-20
43.	2	<i>Лабораторна робота №8</i> Визначення прискорення вільного падіння за допомогою математично маятника.	Повторити §20
44.	2	Вимушені коливання. Поняття про автоколивання. Резонанс.	§21,25
45.	2	Поширення механічних коливачь у пружних середовищах. Принцип Гюйгенса.	§22
46.	2	Звукові хвилі, їх характеристики та використання. Інфра-, ультразвук, їх застосування.	Конспект
Розділ 4.2. Електромагнітні коливання та хвилі			
47.	2	Змінний струм та його характеристики. Діючі значення напруги і сили струму. Генератор змінного струму. Робота і потужність змінного струму.	§18
48.	2	Трансформатор. Виробництво, передача та використання енергії електричного струму.	§19
49.	2	<i>Лабораторна робота №9</i> Вивчення будови і принципу дії трансформатора.	Повторити §19
50.	2	Вільні електромагнітні коливання. Коливальний контур. Вимушені електромагнітні коливання.	§23,25- 27
51.	2	Утворення і поширення електромагнітних хвиль. Властивості електромагнітних хвиль різних діапазонів частот. Шкала електромагнітних хвиль. Фізичні основи сучасного телекомунікаційного зв'язку.	§28,29,30
52.	2	Контрольна робота з розділу «Електромагнітні коливання та хвилі»	
Розділ V. Оптика			
Розділ 5.1. Хвильова оптика			
53.	2	Світло як електромагнітна хвиля. Поширення світла в різних середовищах. Ефект Доплера. Поглинання і розсіювання світла. Відбивання світла. Заломлення світла. Закони заломлення світла.	§31

54.		<i>Лабораторна робота №10</i> Визначення показника заломлення скла.	Повторити §32
55.	2	Інтерференція хвиль. Інтерференція світла. Інтерференція в тонких плівках.	§33
56.	2	Дифракція світлових хвиль. Поляризація світла.	§34-35
57.	2	<i>Лабораторна робота №11</i> Вимірювання довжини світлової хвилі за допомогою дифракційної ґратки.	Повторити §34
4 семестр (3 год × 18 тижнів = 54 год)			
58.	2	Дисперсія світла.	§32
Розділ 5.2. Елементи квантової фізики			
59.	2	Квантові властивості світла. Гіпотеза М. Планка. Енергія та імпульс фотона.	§39,41-42
60.	2	Фотоефект. Рівняння фотоефекту. Застосування фотоефекту. Сонячні батареї.	§43
61.	2	Люмінесценція. Квантові генератори та їх застосування. Корпускулярно-хвильовий дуалізм.	§40,41,42
Розділ VI. Атомна і ядерна фізика			
62.	2	Квантові властивості атома. Квантові постулати Бора. Поглинання та випромінювання світла атомами.	§39
63.	2	Атомні і молекулярні спектри. Неперервний спектр світла. Спектроскоп. Спектральний аналіз та його застосування.	§46
64.	2	Атомне ядро. Ядерні сили та їх особливості. Енергія зв'язку атомного ядра. Взаємозв'язок маси та енергії.	§44
65.	2	Радіоактивність. Закон радіоактивного розпаду.	§45
66.	2	Дозиметрія. Дози випромінювання. Захист від йонізуючого випромінювання.	§48
67.	2	Ядерні реакції. Ланцюгова реакція поділу ядер урану.	46
68.	2	Термоядерні реакції. Ядерна енергетика.	
69.	2	Елементарні частинки. Загальна характеристика елементарних частинок.	§49

Астрономія

№	К-ть	Тема заняття	Примітки

заняття	годин		
Розділ I. Основи практичної астрономії			
70.	2	Астрономія як природнича наука. Основні етапи розвитку астрономії. Фізика як теоретична основа астрономії. Роль астрономії у формуванні наукового світогляду людини. Небесні світила і небесна сфера. Сузір'я. Визначення відстаней до небесних світил. Небесні координати.	§1,2
71.	2	<i>Лабораторна робота №1. Вивчення зоряного неба.</i>	Повторити §1,2
72.	2	Видимий рух Сонця та планет. Закони Кеплера та їх зв'язок із законами Ньютона. Астрономія та визначення часу. Календар.	§3-4
Розділ II. Методи та засоби астрономічних досліджень			
73.	2	Випромінювання небесних світил. Методи астрономічних спостережень. Принципи дії і будова оптичного і радіотелескопа, детекторів нейтрино та гравітаційних хвиль. Приймачі випромінювання. Застосування в телескопобудуванні досягнень техніки і технологій. Сучасні наземні й космічні телескопи. Астрономічні обсерваторії.	§5-6
Розділ III. Фізика Сонячної системи			
74.	2	Земля і Місяць.	§7
75.	2	Планети земної групи.	§8
76.	2	Планети-гіганти. Супутники планет.	§9-10
77.	2	Малі тіла Сонячної системи.	§11
78.	2	Сонце, його фізичні характеристики, будова та джерела енергії.	§18
79.	2	<i>Лабораторна робота №2. Вивчення фотосферних утворень Сонця.</i>	Повторити §18
Розділ IV. Зорі і галактики			
80.	2	Зорі та їх класифікація. Типи зір. Еволюція зір. Планетні системи інших зір.	§21-23
81.	2	Молочний Шлях. Будова Галактики. Місце Сонячної системи в Галактиці. Зоряні скупчення та асоціації. Туманності. Підсистеми Галактики та її спіральна структура.	§24
Розділ V. Всесвіт			
82.	2	Історія розвитку уявлень про Всесвіт. Походження і розвиток Всесвіту. Проблеми космології.	§27-29

83.	2	Підсумкове заняття.	